

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een Zaligmaker voor verlorenen

“Want de Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.”

Lukas 19:10.

Bovenstaande woorden heeft de Heere Jezus gesproken nadat Zachéüs, een overste der tollenaars, door Hem zo rijk beweldadigd was. Immers, Hij zei er Zelf van: Heden is dezen huize zaligheid geschied. Door touwen van eeuwige ontferming en koorden van onbevattelijke zondaarsliefde was Zachéüs tot Jezus heengetrokken. Neen, 't was niet van hemzelf dat in zijn hart dat brandend verlangen ontstond om Jezus te willen zien, maar het was de vrucht en het gevolg van de werking van Gods Geest in zijn hart.

Neen van nature is er niemand die Jezus zoekt of verlegen is om een Borg voor zijn schuld en een Zaligmaker voor zijn ziel. Maar het wonder der behoudenis ligt daarin dat de Zoon des mensen (en dit tot uitvoering van Gods eeuwig welbehagen) is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat *verloren is*.

En verloren liggen wij allen. In Adam, in wie we gevallen zijn, liggen we allen zonder uitzondering verloren voor God. Niet alleen zij die uitwendig een goddeloze, rovende en stelende Zachéüs gelijk zijn, maar ook zij, die wat hun levenswandel betreft onberispelijk zijn. Zonder wedergeboorte zijn we kinderen des toorns en derven de heerlijkheid Gods.

Maar nu, de Zoon des mensen zoekt wat verloren is. Al is er dan nie-

mand die in waarheid naar Hem zoekt, Hij is de eerste. Hij zoekt de zondaar op in het uur der minne en des welbehagens. En wie we zijn en wat we zijn staat Hem niet in de weg. Hij zoekt ze, wier namen in het boek des levens staan. Of we vroom zijn of goddeloos, Hij zoekt en roept ons door Zijn levendmakende stem en trekt met de koorden van Zijn liefde. En wat de Farizeeën en Schriftgeleerden tot een ergernis was, is nog menigeen tot een steen des aanstoets nl. dat Jezus niet vraagt of we vrome godsdienstige lieden zijn, maar dat Hij slechts de wil Zijns Vaders volbrengt. Goddelozen, slechte, alles verbeurd hebbende zondaren wil Hij zaligen. Geen zondaar is voor Hem te slecht of te diep gezonken.

En dit juist wordt het wonder voor een volk dat door het ontdekkend licht des Geestes zich kennen leert als gans verdorven en onreine zondaren. Immers, het gevolg van de verheerlijking van Gods genade aan onze harten is dat we onze verloren staat voor God gaan inleven. Dat we onszelf leren kennen als verdorven zondaar, liggend onder de vloek der wet. Om erf- en dadelijke zonden zijn we gans verdoemelijk.

Van onze zijde is alle verwachting afgesneden. Verbetering is onmogelijk en wij, die geleerd zijn kwaad te doen, kunnen ook nooit meer goed-

doen. Al onze gerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleeft. Neen, die zondaar die aan zichzelf ontdekt wordt, moet het gaan uitroepen: 't Is verloren. 't Is voor eeuwig verloren. En dat rechtvaardig. Maar dan ook is het Jezus' tijd om dat wondere heilgeheim voor de ziel te ontsluiten dat Hij gekomen is om te zaligen wat verloren is. Te zaligen d.w.z. met God te verzoenen en in Zijn gemeenschap te herstellen. O, die wondere bediening van Jezus. Hij wil met zondaren te doen hebben. Niet één is voor Hem te slecht of te diep gezonken. Ja, Zelf wil Hij ze roepen en nodigen. Hij heeft die eeuwige gerechtigheid waartoe Hij verlorenen in Adam nodigen wil. Hij betuigt: O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk. O, dat dan toch dat volk, dat in zichzelf ervaart dat het verloren is, tot Jezus zijn toevlucht neme. Mocht het oog voor Zijn

Inhoud

Meditatie: Een Zaligmaker voor verlorenen	1
Bijbelstudies: Het werk aan de muur van Jeruzalem (3)	3
Ontboezemingen	3
Heimwee	4
Koninginnedag	5
Commentaar:	
Koninklijk huwelijk in het jaar onzes Heeren 2002	5
Enkele opmerking over het pastoraat bij incest (4)	7
De lange weg naar de Boezemsingel (3)	8
Boekennieuws	9
Kerknieuws	9
Berichten	13
Predikbeurten	13

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

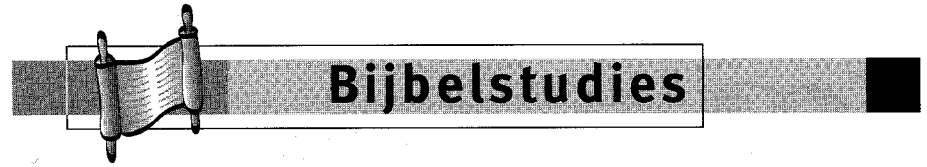
De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

gewilligheid eens geopend zijn. Niet langer zouden we buiten Hem rondolen maar met al onze schuld, zonden en schande zouden we tot Hem de toevlucht nemen om door Hem, om niet en uit vrije genade gezaligd te worden.

O, zondaar, laat Jezus u toch zaligen. Laat Hij u wassen, heiligen en reinigen. Laat Hij u met God verzoenen. Hij heeft alles wat tot het leven en de gelukzaligheid van node is.

Kloetinge,

ds. A.F. Honkoop.

Het werk aan de muur van Jeruzalem

Nehemia 3

(3)

Hand aan hand

Hoe werd er gewerkt aan de muur om Jeruzalem? Keer op keer staat er hier 'aan hun hand' of 'aan zijn hand'. Dat betekent dus, dat er hand aan hand gewerkt werd. We zouden ook kunnen zeggen, dat er schouder aan schouder werd gewerkt. Er was sprake van een *heilige eendracht*. Er was geen spraakverwarring zoals bij de torenbouw van Babel. Wat een voorrecht elkaar te verstaan in de dienst des Heeren en de arbeid in Gods Koninkrijk. Dat is ook iets van de gemeenschap der heiligen. Bij de herbouw van Jeruzalems muren verstond men elkaar. Men was één in liefde en ijver voor de zaak des Heeren.

Daarbij liepen al die werkers elkaar niet in de weg. Immers als we de beschrijving hier in dit hoofdstuk lezen, dan blijkt het dat ieder zijn eigen sector had. Ieder zijn eigen plaats en zijn eigen taak. Zo liepen ze elkaar niet in de weg. Zo werkten ze naast elkaar. Maar denk niet dat dit individualisme betekende. Het was niet zo dat ieder in zijn eigen sector zijn eigen gang ging zonder te rekenen met de anderen. Integendeel. Met elkaar, al had ieder zijn eigen terrein, vormden ze één cordon. Ze stonden als één man voor de zaak van de muur om de stad Gods. En eendracht maakt macht. Dat is in de wereld zo, maar zeker ook in de dienst des Heeren. Een huis dat tegen zichzelf verdeeld is kan niet bestaan.

Zo was ieder dan werkzaam op zijn eigen plaats. Dat is nog zo. De één mag in het bedrijf of op het kantoor als een leesbare brief van Christus

zijn. Een ander mag als ambtsdrager in de kerk een goede reuk van Christus verspreiden. Weer een ander mag voor de klas de jongens en de meisjes jaloers maken op de dienst des Heeren. Een vierde mag als moeder in het gezin iets vertonen van de tere vreze des Heeren. Zo zouden we voort kunnen gaan. Ieder op zijn eigen plaats. Wat een zegen toch om dan zo met elkaar één van hart en één van zin te zijn in de dienst des Heeren. Daar gebiedt de Heere Zijn zegen, daar wordt Zijn heil verkregen en het leven tot in eeuwigheid. We weten uit de kerkgeschiedenis hoe twist en verdeeldheid de zaak van Gods kerk verzwakt en de zegen wegneemt. Wat zijn we toch hardleers. Wat is er vaak sprake van verdeeldheid omdat we op het terrein van Gods Koninkrijk onszelf zoeken en ons eigen prestige in plaats van de eer des Heeren. Wat staat ons hoogmoedige zondaarsbestaan de arbeid in Gods Koninkrijk toch in de weg. Hoe nodig is dan de *bediening uit Christus*. We lezen van de Zaligmaker, dat Hij Die de Meeste was de Minste wilde zijn door de voeten van Zijn discipelen te wassen. Hij was in hun midden als Eén, Die dient. Als de bediening uit Christus gevonden wordt, dan ontbreekt het in de kerk niet aan de stok liefelijkheid en samenbinding. Dan gaat er wat van de kerk uit. Dan ligt er glans op Sion. Dan worden de muren van Jeruzalem herbouwd. Dan wordt God verheerlijkt. Zó was men hier werkzaam bij de muren van Jeruzalem.

Niet volmaakt

Nu moeten we echter niet denken,

dat hier in Nehemia 3 alles volmaakt was. Dat zal de kerk op aarde nooit zijn. Het volmaakte is voor de heerlijkheid bewaard. Hier blijft alles onvolmaakt en ten dele. Als we dit hoofdstuk goed lezen, dan bemerken we, dat het ook hier onvolmaakt was. Zo lezen we dat er waren, die de muur verbeterden tegenover hun huis (zie vers 10, 23, 28 en 29). Verschillende verklaarders wijzen erop, dat deze mensen allereerst aan *zichzelf* dachten. Eigen belang dreef hen. Daarom bouwden zij de muur bij hun eigen huis. Zij zochten allereerst hun eigen veiligheid. Daar ligt ook weer een les in. Wat hebben we onszelf vaak op het oog bij de arbeid in Gods Koninkrijk. Wat zitten we er vol mee. Tot op de preekstoel toe. Altijd weer dat zoeken van onszelf. Die strijd blijft, want pas bij de laatste snik wordt Gods kind verlost van het eigen ik.

Overigens denkt Matthew Henry positief over degenen, die bij hun eigen huis arbeidden. Hij zegt daarover het volgende: "Als er een algemeen goed werk gedaan moet worden, dan moet ieder datgene ervan ter hand nemen wat het meest in zijn nabijheid en onder zijn bereik is."

De Thekoïeten

Hoe men ook moge denken over degenen die bij hun eigen huis aan het werk waren, het is in ieder geval duidelijk dat ons oordeel over de mannen van Thekoa positief moet zijn. Ze waren van buiten Jeruzalem en deden toch mee. Zij zochten in ieder geval niet hun eigen belang als er staat: "Voorts aan hun hand verbeterden de Thekoïeten." (vers 5a). Toch was het ook hier niet volmaakt, want let er eens op hoe er gesproken wordt over de edelen, de oversten van de Thekoïeten: "Maar hun voortreffelijken brachten hun hals niet tot de dienst huus heren." (vers 5b). In deze woorden wordt het beeld van een juk gebruikt. Men moet de hals uitsteken om een juk opgelegd te krijgen. Alleen dan is men tot dienst bereid. Dan wordt het waar: "Mijn hart, o Hemelmajesteit, is tot Uw dienst en lof bereid." De edelen van Thekoa waren daartoe niet bereid. "Zij wilden niet onder het juk ener verplichting komen voor dit werk; alsof de waardigheid en vrijheid van hun adeldom hen onthief van de plicht om God te die-

Ontboezemingen

We menen te mogen zeggen dat wij kunnen terugzien op een goede en onvergetelijke dag, zaterdag 26 januari j.l., toen we met vele vrienden en belangstellenden het 75-jarig bestaan van onze Theologische School mochten gedenken. Binnenkort zult u er in ons blad wel meer over kunnen lezen. Eén ding spijt ons zeer: dat er enkele mensen naar huis zijn teruggekeerd die geen plaats konden krijgen in het overvolle kerkgebouw. Anderen moesten gedurende de gehele samenkomst staan of een plaats vinden in een van de zalen, waardoor zij niets hebben kunnen zien. Het was van tevoren niet eenvoudig in te schatten hoeveel mensen er zouden komen. We hebben bewust niet willen kiezen voor een andere plaats van samenkomst, vanwege de historische banden van het kerkgebouw aan de Boezemingsingel met onze school. In ieder geval

willen we benadrukken dat onze koster en bibliothecaris geen enkele blaam treft: hij heeft samen met zijn helpers gedaan wat kon en meer dan dat. Als er soms sprake was van enige miscommunicatie, betreuren wij dat. We willen onze welgemeende excuses aanbieden aan diegenen die voor niets gekomen zijn, soms van verre.

Het jubileumboek, 'Ontboezemingen' is uitverkocht. Het ligt in de bedoeling dat er eind volgende week een nieuwe druk verschijnt. Als u het aan wilt schaffen en een gedeelte van de opbrengst ten goede wilt doen komen aan onze school, kunt u het boek schriftelijk bestellen bij de heer M. Bal, Boezemingsingel 27b, 3034 EC Rotterdam. Telefonisch kunt u bestellen bij mevrouw J. Kranendonk-Gijssen, tel. (0341) 455124.

nen en goed te doen, hetgeen toch in werkelijkheid de hoogste eer en de meest wezenlijke vrijheid is." (Matthew Henry). Het kwam er dus op neer, dat die edelen het werk aan de muur beneden hun waardigheid achtten. Zij hadden zichzelf er niet voor over.

De bekende Deux-Aes-Bijbel uit 1562 heeft hierbij de volgende aantekening: "De armen en moeten het cruyce draghen, rijke en geven niets. Deux aes en heeft niet. Six cinque en geeft niet. Quater drij, die helpen vrij." Dit versje wil zeggen, dat de armen niet kunnen geven, de rijken niet geven en de middenstand het meeste opbrengt. In deze oude kanttekening bij de Bijbel, die in Nederland gebruikt werd vóór de Statenvertaling, wordt getekend het gevaar van rijkdom en aanzien in het Koninkrijk Gods. Verschrikkelijk als we ons te goed vinden voor de dienst des Heeren, als rijkdom ons van de Heere afhoudt en we niets over hebben voor de naaste. Ook in geestelijk opzicht kan een mens zo rijk en verrijkt worden. Dan zijn we rijk geworden met onze

bevindingen, ervaringen en vertroosting. We gevoelen ons dan boven anderen verheven, maar de ootmoed ontbreekt. Genade maakt altijd nederig, maar ook mededeelzaam. We lezen van Christus dat Hij Die rijk was, arm wilde worden om armen rijk te maken. Hij deelde Zichzelf mee, Hij offerde Zichzelf op. Hij wilde zo arm worden dat Hij naakt aan het kruis hing. Wat een peilloze diepte van onbegrijpelijke liefde. Maar als iets van de bediening uit Christus in ons leven mag zijn, dan zal iets van dat gevoelen in ons zijn dat ook in Christus Jezus was. Dan zullen we de ander uitnemender achten dan onszelf. Nee, de Heere maakt Zijn kinderen niet rijk in zichzelf, maar wel arm in zichzelf. Er blijft een arm en ellendig volk over. Maar die zullen op de Naam des Heeren vertrouwen. Rijken worden door Christus ledig weggezonden, maar armen met goederen vervuld.

(Wordt vervolgd)

Zeist, ds. J. J. van Ekeveld.

Heimwee

Ze staan mij nog helder voor de geest. Hun gezichten, de klank van hun stem, maar vooral de inhoud van hun woorden. Ik zal ze nooit vergeeten, hoe oud ik ook worden mag. Wie ik toch wel bedoel, zal de lezer zich afvragen? Ik bedoel Gods oude kinderen, die ik in de loop van de jaren heb leren kennen. Ik bedoel het 'oude volk van God'. Nee, jonge mensen die dit lezen: laat jullie deze uitdrukking nu niet afschrikken of ergeren. Ik zal proberen uit te leggen wat ik bedoel en waarom ik soms naar dat oude volk iets van heimwee gevoel.

Daar was die oude vrouw in Molenaarsgraaf, met haar witte kapje op, die mij, een jongen van een jaar of zes, de hand gaf. Ik keek in haar ogen en besepte in de verste verte niet wat ze bedoelde te zeggen. Maar er was iets in haar gelaat en ogen, in de ernst van haar woorden, dat mij een diepe indruk gaf die me tot op de dag van vandaag is bijgebleven. Ik zou het met geen mogelijkheid onder woorden hebben kunnen brengen, maar nu besef ik het wel: die vrouw was *gelukkig* – en ik niet... Later was daar die man in Rotterdam, bij wie ik zovaak een toevlucht heb gezocht en gevonden met al de kritiek en de opstandigheid die toen in mijn hart waren. Het is me tot de dag van vandaag een wonder dat hij me niet zat is geworden en weg heeft gejaagd, met al die 'ja, maars', waar maar geen einde aan scheen te komen. Wat een teerheid en eerbied was daar in zijn woorden, wanneer hij sprak van het dierbare bloed, dat reinigt van alle zonden.

Jaren later, in m'n eerste gemeente, was daar die andere oude vrouw. Wat heb ik veel van haar geleerd – en afgeleerd. Ze keek soms dwars door je heen en wist direct hoe het lag. Nog hoor ik haar Jesaja 53 opzeggen, uit het hoofd – of moet ik zeggen, uit het hart? Ik heb het later nooit iemand meer zó horen voorlezen. Men kon bemerken dat zij *wist* Wie Hij was: de Man van smarten, Die veracht was, en de onwaardigste onder de mensen. Soms klaagde ze: ze was nooit getrouwd geweest en had geen kinderen kunnen grootbrengen. Een dorre boom, domi-

nee... waartoe heb ik toch geleefd? Onnuttelijk mijn plaats op aarde beslagen... Maar haar huis was een toevluchtsoord voor mensen die benauwd waren, die een schuldeiser hadden en wier ziel bitter bedroefd was. Een spelonk van Adullam.

Dan was daar die vrouw in de Hoekse Waard. Merkwaardig tussen haakjes: 't zijn meest *vrouwen* geweest die ik me van Gods oude volk herinner. Ze neigde een beetje naar het 'onkerkelijke', zoals we dat wel noemen. Dat maakte me aanvankelijk wat argwanend en voorzichtig. Maar het ijs brak, toen ik haar hoorde vertellen hoe God in haar leven kwam, in haar jonge jaren. Ze leefde midden in de wereld en wilde haar kerkelijke vriendin meenemen naar de kermis. Dat meisje wist haar echter over te halen om met háár mee te gaan, naar het kleine kerkje in Oud-Beijerland, waar die avond student Lamain zou spreken. Die avond vielen de schellen van haar ogen. Ze heeft het uitgeschreeuwd: verloren, verloren, verloren! Ik vroeg haar, waarover die student dan wel had gepreekt. De tekst wist zij niet meer. Maar één ding wist ze nog heel goed: 'Hij preekte over de hel, dominee... en daar had ik nog nooit iemand over horen spreken. Maar nooit had ik ook iemand met zoveel *liefde* horen spreken...'

Aan de rand van de Veluwe leefde die andere vrouw. Ze was niet van 'onze kerk'. Ik kwam er niet zovaak; het was een flinke afstand. Maar ze belde nogal eens op. Ze wist zo heel goed, waar God haar vandaan had gehaald. Ze mocht ook nog iets anders weten. Wat kon ze eenvoudig en helder vertellen hoe ze een verloren zondares was geworden en de Heere zo hartelijk had mogen toevallen en Hem recht en gerechtigheid toeschrijven. Daar was een wonder gebeurd: de Middelaar was aan haar ziel bekend gemaakt. Ze snikte het soms uit wanneer ze sprak over Zijn schoonheid, dierbaarheid, gewilligheid... Maar ze wist ook zo heel goed wat ze nog *miste*: de persoonlijke omhelzing van de borggerechtigheid van Christus. 'Met alles wat er gebeurd is, staat mijn schuld nog open, dominee...' Kort voor ze

stierf, belde ze me op. 't Was een van onze laatste contacten. Ze vertrouwde me toen toe dat ze menige zaterdagnacht haar bed uit was geweest om voor me te smeken aan Gods troon... Kunt u begrijpen wat een gemis ik gevoelde toen ze stierf?

Daar was die andere vrouw op Zuid-Beveland, van wie ik gehouden heb als van een moeder. Aangenaam van karakter, helder in haar uitdrukkingwijze, geoefend in het genadeleven en 'bovenal: zo door en door schriftuurlijk! Zij was een geestelijk mens, maar niet overgeestelijk. Wanneer ze een poosje had zitten praten, kon ze soms zo hartelijk aan mijn vrouw en mij vragen: 'Zal ik eens een eitje voor jullie bakken?'. Toen ze op haar sterfbed lag, was ze geel als een citroen van de ziekte die haar lever haar aangetast. Maar haar blik was helder toen ze mijn hand greep en zei: 'De strijd zal zwaar worden, dominee... Houdt u mannelijk, zijt sterk...' Welnu, zó heb ik ze gekend: Gods oude kinderen. Dezen, en nog anderen meer.

Misschien hebben sommige lezers zich gaandeweg wat zitten ergeren. Doen we in onze gemeenten en in ons kerkelijk blad ook al aan heiligenverering? Is het verwijt dat in onze gemeenten de christen in het midden staat en niet de Christus, dan toch terecht? Of zijn dit verzuchtingen van een dominee die vol misplaatst heimwee terugblijkt op een ten onrechte verheerlijkt verleden? En – erger nog – loopt de schrijver niet het gevaar te doen alsof de Heere vandaag niet meer werkt en of Gods volk er nu niet meer is?

Het is goed, die vragen onder ogen te zien. Heiligenverering – nee, daar moesten we maar niet aan beginnen. Dat is de bedoeling van dit schrijven ook niet. Dat Gods kinderen gebreken hebben en hadden, dat weten we wel. Leerde de ervaring het ons niet, dan leert de Schrift het ons duidelijk genoeg. De christen in het midden? Maar was het juist niet het aantrekkelijke van dat oude volk dat zij zo *schriftuurlijk* waren en zo tot in het diepst van hun ziel ervan overtuigd, buiten Christus geen bestaan voor God te hebben? Het verleden verheerlijken? De schrijver van dit artikelje wordt geacht het vak kerkgeschiedenis te doceren. Welnu, wie zich ook maar een beetje verdiept in de geschiedenis van Gods strijdende

Kerk, zal het verleden niet gauw verheerlijken. En... werkt de Heere dan nú niet meer? Gelukkig wel. We weten dat Hij met Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest van Zijn Kerk niet wijken zal. Ook vandaag zijn er onder ons de tekenen nog van Zijn gunst en onverdiende trouw.

Evenwel... leert de *Schrift* ons niet dat er tijden zijn kunnen dat het Woord des Heeren dierbaar, dat wil zeggen schaars is (1 Samuël 3:1)? Dat Gods Kerk moet klagen: 'Wij zijn zeer dun geworden' (Psalm 79:8)? Dat Sion klagen moet: 'Heere! Waar zijn Uw vorige goeder-tierenheden, die Gij David gezworen hebt bij Uw trouw?' (Psalm 89:50)? Dat heeft niets van doen met ongelo-vig pessimisme of met weemoedig verlangen naar een 'goede oude tijd'! Dat heeft alles te maken met nuchtere eerlijkheid aangaande de tijd waarin men leeft. Die tijd lijkt mij donker en moeilijk. Wat mij het meest kan bezwaren, is het feit dat onze *jonge mensen* zo weinig meer horen van de dingen waarover ik hierboven schreef. En waar men geen weet meer heeft van het oprechte leven van Gods ware volk, daar dreigt een groot gevaar. Dan gaat men zo heel gemakkelijk wat verstandelijke beschouwing, of wat gemoedelijke en gevoelige godsdienstigheid – wat gevaarlijker is weet ik niet – houden voor de ware bevinding der heiligen. En men gaat aan de andere kant de taal van Gods volk houden voor 'gezelschapspraat'. Dát, geliefde lezers, dat geeft nu juist de grote zorg.

Is daartegen een remedie, een geneesmiddel? Jawel. Hartelijke en oprechte wederkeer tot God en Zijn Woord. Laat ons toch mogen blijven bij de waarheid die onder ons vanouds is gehoord! En laat ons en onze arme kinderen toch blijven beseffen dat de bevindelijke doorleving die Gods kinderen vroeger kenden van hun totale verlorenheid voor God ook ónze doorleving moet zijn, wil het wel zijn. Dat hun worsteling – soms bij dagen en bij nachten – om in Christus gevonden te mogen worden, ook ónze worsteling moet zijn. En dat hún leven, in eenvoudigheid voor Gods Aangezicht, afgezonderd van de wereld en in hun gehele levensopenbaring een volk dat alléén woont, ook óns leven moet zijn.

Misschien kan de lezer zich voorstellen dat er wel eens heimwee in mijn

hart is naar dat oude volk van God. Toch beseffen we dat er nog een ánder heimwee is. Gods kinderen kunnen zeker wel eens in heimwee terugdenken aan wat geweest is en aan de vromen die zijn heengegaan. Maar als het goed is, zal hun heimwee zich niet niet zozeer naar het verleden uitstrekken als wel naar de toekomst. Nee – nog zeg ik het niet

goed. Daar is een heimwee naar *God* in hun hart. Want ten diepste kunnen we het met onze liefde tot het *volk* van God niet doen. Gelukkig evenwel, die de *God* van dat volk mag leren kennen en liefhebben in Christus, de Heere.

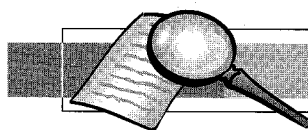
Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Koninginnedag

Op de dag dat dit nummer van ons blad verschijnt, mag onze vorstin, Hare Majesteit Koningin Beatrix, haar 64^e verjaardag gedenken. Zij mag tot op de dag van vandaag een goede gezondheid en een grote werkkraft bezitten, dit in tegenstelling tot haar echtgenoot. Het zij haar vergund haar geboortedag in ootmoed te mogen gedenken. Ootmoed komt altijd op uit de doorleving van schuld; anders mag het de naam van ootmoed niet dragen. Er staan deze week gewichtige dagen voor de deur, voor ons land, maar ook

voor onze vorstin. De God, Die eeuwen geleden in het huis van Oranje zoveel gegeven heeft aan onze natie in de bange jaren van haar geboorte, doe Zijn Geest nog werken in ons vorstenhuis. Hij spare ook onze vorstin en geve haar kracht en getrouwheid in het uitoefenen van haar ambt. Het moge leven in haar hart, wat eenmaal op de lippen was van de stervende vader des vaderlands: 'Mijn God, mijn God, erbarm u over mij en over dit arme volk!' Want er is alle reden voor dit gebed.

Commentaar

Koninklijk huwelijk in het jaar onzes Heeren 2002

Engeland

Louis Praamsma haalt in *De Kerk van alle eeuwen* een uitspraak aan van de Britse schrijver Charles Dickens, die daarin een typering geeft van de achttiende eeuw in Engeland. Dickens heeft het zo gezegd: 'Het was de beste, het was de slechtste tijd; het was de eeuw van de wijsheid, het was de eeuw van de dwaasheid; het was het tijdperk van geloof, het was het tijdperk van ongelof; het was het seizoen van Licht, het was het seizoen van Duisternis; het was de lente van hoop, het was de winter van vertwijfeling...; het was het jaar onzes Heeren 1775.' Nauwelijks is het jaar onzes Heeren 2002 aangebroken of

we lezen dat de leider van de Rooms-katholieke Kerk in Engeland en Wales op uitnodiging van de Engelse vorst heeft gepreekt. Bij de dienst waren veel roomsen aanwezig. In het krantenbericht dat dit gebeuren meldt, wordt opgemerkt dat er geen protesten lijken te zijn geweest tegen het feit dat de koningin als hoogste leider van de Anglicaanse Kerk op vertrouwelijke voet staat met een rooms-katholieke aartsbisschop. Heeft de politiek van de Engelse koning Hendrik VIII in de zestiende eeuw na bijna 500 jaar alsnog schipbreuk geleden? Herhaalt de geschiedenis van de achttiende eeuw, door Dickens zo raak getypeerd, zich?

De breuk van de Engelse kerk met Rome heeft een geheel eigen karakter. Veel wat in die tijd gebeurde werd en wordt toegeschreven aan de politiek van Hendrik VIII. Maar ook al zou Hendrik VIII het niet hebben laten aankomen op een breuk met Rome vanwege het feit dat de paus hem geen toestemming wilde geven om zijn huwelijk met Catharina van Aragon ongeldig te verklaren om te kunnen trouwen met de hofdame Anna Boleyn, dan zou toch de reformatie ook daar zijn doorgezet. En die reformatie hééft zich in Engeland doorgezet. Weliswaar met een geheel eigen karakter, maar toch zo, dat er wel eens momenten zijn geweest dat de Anglicaanse Kerk bijna Presbyteriaans genoemd kon worden. Ik denk dan met name aan één van de eerste daden van de Synode van Westminster (1643-1649), die bestond in het aanvaarden van The solemn League and Covenant (plechtig bondgenootschap en verbond). Het eerste artikel daarvan begint als volgt: 'Dat wij door de genade Gods oprecht, eerlijk en standvastig in onze onderscheiden plaatsen en ambten zullen streven naar de bewaring van de gereformeerde religie in de Kerk van Schotland, in leer, eredienst, tucht en regering, tegen onze gemeenschappelijke vijanden; naar de reformatie van de religie in de koninkrijken van Engeland en Ierland, in leer, eredienst, tucht en regering, naar het Woord van God en het voorbeeld van de beste gereformeerde kerken...'. Het is met de kerk in Engeland snel bergafwaarts gegaan. Het erfgoed van de reformatie wordt slechts in kleine kringen bewaard. De Engelse koningin, die hoofd is van de Anglicaanse Kerk, is kennelijk de geschiedenis vergeten. Dat het snel gaat, bewijst wel het feit dat eind jaren tachtig van de vorige eeuw de voorzitter van het Britse Hogerhuis en de hoogste rechter Lord Mackay een begrafenismis ter gelegenheid van het overlijden van een collega-rechter bezocht. Deze protestantse aanwezigheid bij een roomse dienst leidde destijds tot grote commotie die uitvoerige aandacht kreeg in de Britse pers. Nu de Engelse vorstin zelf de banden met de rooms-katholieke kerk aanhaalt, zijn kennelijk in enkele tientallen jaren de opvattingen dusdanig gewijzigd, dat protest achterwege blijft.

Willem Alexander en Máxima

U zult zich misschien afvragen waarom ik zo uitvoerig op dit gebeuren in Engeland inga. Wat hebben wij daarmee te maken? Wel, omdat hieruit een bepaalde tendens is af te leiden, die ons met bange vrees vervult ten opzichte van het Nederlandse vorstenhuis. Wat zal er terechtkomen van de belofte dat de kinderen van Prins Willem Alexander en Máxima protestants allen worden opgevoed? Hoe zal de oriëntatie van Máxima op het Nederlandse protestantisme uitpakken? Zal het koningshuis van de Oranjes straks nog wel protestant zijn? Of zal ook daar langzamerhand en stukje bij beetje de geschiedenis worden vergeten? Zal het huis van Oranje het bloed en de tranen, in de reformatietijd gestort, geheel verloochenen? De vrees voor de toekomst is niet gebaseerd op gevoelens alleen. In dagblad *Trouw* van 14 januari jl. komen de rooms-katholieke bisschoppen van Nederland aan het woord. Zij hebben Máxima en kroonprins Willem Alexander van harte gefeliciteerd met hun voorgenomen huwelijk. Daarin lezen we ook dat kardinaal Simonis een gezamenlijke gebedsviering ziet als een mogelijkheid voor de protestantse leden van de koninklijke familie om rooms-katholieke festiviteiten bij te wonen. Zo probeert Rome de invloed op het koningshuis steeds verder uit te breiden. Bisschop Van Luyn heeft Máxima dispensatie verleend voor een interconfessioneel huwelijk en haar ontheven van de verplichting een huwelijk te doen sluiten volgens de rooms-katholieke eisen: een priester en twee getuigen. Wat lezen we dan vervolgens over de aard van deze dispensatie? Een kerkrechtsofcent aan de Leuvense universiteit zegt dat de bisschop het genoemde verlof alleen mag verlenen als aan artikel 1125 van het kerkelijk wetboek is voldaan: de katholieke partner moet beloven geloofsafval te voorkomen ('in dit geval, niet hervormd worden') en alles te doen om te zorgen dat de kinderen 'katholiek' worden opgevoed. Deze verplichting kan weliswaar bij de partner die deze belofte aflegt niet worden afgedwongen, maar het is wel een inspanningsverplichting. Als er vijf kinderen zouden worden geboren uit het huwelijk van Willem Alexander en Máxima en die worden allemaal hervormd gedoopt, dan moet je volgens

genoemde zegsman vaststellen dat Máxima's inspanningen niet optimaal geweest zijn of dat de kerk van de kroonprins wel erg zwaar doorweegt. Het zou hem sympathiek zijn, als ze het zouden verdelen. Het zou me niet verbazen als er in de toekomst wegen worden gezocht om op een of andere manier aan deze inspanningsverplichting van Máxima te kunnen voldoen. De morele druk van de rooms-katholieke kerk op Máxima, onder andere door bevriende priesters van de familie Zorreguieta, zal niet ophouden. Staat de eerste oecumenische dienst voor het vorstenhuis van de Oranjes voor de deur?

Zal de typering van Charles Dickens van de 18^e eeuw in Engeland in het jaar onzes Heeren 2002 in toenemende mate voor ons land gaan gelden? Ook ten aanzien van ons koningshuis? Zal later van deze tijd gezegd worden: 'Het was de beste tijd in economisch opzicht, het was de slechtste tijd voor wat het zedelijk peil betreft; het was de eeuw van ongekende wijsheid, het was de eeuw van verblinde dwaasheid; het was het tijdperk van een nieuw geloof, het was het tijdperk van onverschillig ongeloof; het was het seizoen van Licht omdat God doorgaat met Zijn werk het was het seizoen van Duisternis, omdat de duivel rondgaat als een briesende leeuw; het was de lente van de hoop voor de Kerk omdat de Koning komt, het was de winter van de vertwijfeling, omdat de mens geen houvast meer heeft... ; het was het jaar onzes Heeren 2002?'

Felicitering

Moeten we met het oog op deze vrees Prins Willem Alexander en Máxima dan maar niet feliciteren met hun voorgenomen huwelijk? Er zijn mensen die dat voorstaan. We moeten afstand nemen van het Oranjehuis, want het gaat een verkeerde kant op, zegt men dan. Ik geloof niet dat dit de weg is. We moeten in de eerste plaats bidden of de Heere wonderen wil doen en het hart van bruidegom en bruid zou willen openen, zodat ze samen iets zouden mogen kennen van de vreze des Heeren. Vanuit het deputaatschap bij de Hoge Overheid zijn namens onze gemeenten felicitaties geuit aan het adres van het Koninklijke bruidspaar. Daarbij is

onder andere indringend aandacht gevraagd voor het protestantse karakter van het Koningshuis. Dat mag niet verloren gaan. Gewezen is op het feit dat er in de voorgeslachten van het Huis van Oranje geweest zijn die hun goed en hun bloed voor dit protestantse karakter hebben gegeven, omdat ze zich gebonden wisten aan het onfeilbare en heilzame Woord van God. Máxima is uitdrukkelijk gevraagd bij haar onderzoek van het protestantisme in Nederland ook de geschiedenis van het voorgeslacht

van de Oranjes te betrekken. Tenslotte is hun toegewenst dat zij persoonlijk en met het oog op hun hoge roeping steeds mogen blijven: 'Mijn schild ende betrouwen, zijt Gij, o God, mijn Heer! Op U zo wil ik bouwen, verlaat mij nimmermeer!'

Bij die felicitatie en die wensen willen we graag aansluiten.

Hendrik Ido Ambacht,
ds. W. Silfhout

Enkele opmerkingen over het pastoraat bij incest

(4) Schuld en vergeving

Het gevaar is levensgroot dat men in het pastorale gesprek te snel bij het incest-slachtoffer aandringt op vergeving. Zelfs de indruk moet worden voorkomen dat men iemand tot vergeving wil dwingen of pressen. Steeds weer moet het slachtoffer in een open, uitnodigende houding de mogelijkheid ontvangen om elke vraag in het volste vertrouwen te stellen en elke gedachte te bespreken.

Geen overhaasting

Er moet ruimschoots tijd zijn om toe te groeien naar een herstel van de relatie. Wie die tijd niet neemt en de vergeving als het ware wil verhaasten, loopt het risico dat het slachtoffer dit als dwingend ervaart. Dat kan leiden tot verlies van vertrouwen. De bijbelse notie van de vergeving moet wel op een bescheiden wijze in het gesprek worden aangereikt en in het gebed worden begeerd. Het is immers een bekend gegeven dat incest-slachtoffers grote moeite hebben met de bijbelse opdracht om de dader te vergeven. Zondige, wraakzuchtige gedachten moeten steeds weer geplaatst worden in het licht het gebed van Christus voor Zijn vijanden. Toen de soldaten Zijn handen en voeten doornagelden, bad Hij: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat ze doen' (Lukas 23:34). Dat bad Hij als Borg om mensen, die onmogelijk kunnen

vergeven, vergeven te leren door Zijn genade.

Er moet ook begrip zijn wanneer het slachtoffer nog niet vergeven kan. De psychische beschadigingen kunnen héél groot zijn. Daarom kan aan het gesprek over vergeving eerst meer diepgang worden gegeven en indringender worden gevoerd, als het slachtoffer enigszins haar of zijn evenwicht heeft terug gevonden en door professionele hulpverlening tot een zekere aanvaarding is gekomen. Daarbij moet worden aangetekend dat in de praktijk niet iedereen zo ver komt.

De pastorale grondhouding

In de omgang met de dader past maar één pastorale grondhouding, namelijk het haten van de zonde en het liefhebben van de zondaar. Alleen als we zelf iets ervaren hebben van de vergeving der zonden, die God in Christus aan een goddeloze zoals ik ben van nature, bewijst, is het mogelijk om werkelijk naast de incest-dader te gaan zitten. Ook hier geldt dat de predikant Gods Woord in het gesprek inbrengt zonder een schuldbelijdenis te forceren.

Van wezenlijk belang voor een relatieherstel is immers dat de dader zélf tot schulderkenis komt en zijn schuld ook tegenover het slachtoffer belijdt. Alleen dan kan het diep geschonden vertrouwen geleidelijk aan worden hersteld en ontstaat er een basis voor vergeving

en verzoening. Ook de dader heeft dikwijls veel tijd nodig om zover te komen. In het arrondissement Rotterdam en in andere rechtsgebieden van rechtbanken is het mogelijk om in plaats van het uitzitten van de gevangenisstraf op vrijwillige basis deel te nemen aan een psycho-sociale behandeling gedurende geruime tijd, bijvoorbeeld anderhalf jaar. Deze incest-daderbehandeling, waarbij de behandelaar contact blijft onderhouden met de hulpverleners die met het slachtoffer en het gezin werken, werpt soms verrassende resultaten af. Een vader die betrokken was bij een bijzonder ernstig geval van incest met meerdere kinderen, herhaalde steeds weer tegenover zijn pastor hoe vaak hij tegen zijn kinderen gezegd had: 'We doen het niet meer.' Die uitspraak moest als bewijs dienen, dat hij niet alleen schuld had, maar dat zijn kinderen ook bepaalde lustgevoelens hadden ervaren. Na een behandeling van een jaar had hij zoveel inzicht gekregen in hetgeen hij had gedaan dat hij tijdens een gesprek met zijn predikant zei: 'Ik heb het altijd verkeerd gezien en verkeerd gezegd. Ik had moeten zeggen: "Ik doe het niet meer. Ik was verantwoordelijk"'. Eerst toen kwam er enige ruimte om met hem te spreken over schuld en schuld belijden.

Werkelijk schuld belijden, schuld vergeven en zich met elkander verzoenen is opdracht en genadegave tegelijkertijd. Wie de genade van Christus er niet bij nodig heeft, komt niet verder dan een zekere uiterlijke acceptatie, een gladstrijken van wat plooiën. Juist bij incestzaken komt uit dat de zonde de kern van onze persoonlijkheid geheel verdorven heeft. De haatgevoelens bij het slachtoffer en bij naaste familieleden zijn dikwijls onvoorstelbaar groot. Heel wat christelijk geloof blijkt niet meer dan een uitwendig vernisje te zijn geweest. Alleen genade doet wonderen. Genade doet bukken. Genade geneest. Daarom is het gebed om de werking van de Heilige Geest het sterkste wapen van de dienaar van Christus.

Boskoop, ds. M. Golverdingen.

De lange weg naar de Boezemsingel

(3)

Waken bij de ingang

Of er studie nodig was om dominee te worden, daarvan was niet iedereen in de beginjaren van de Gereformeerde Gemeenten overtuigd. Waar men het wel over eens was, waren de vereisten voor toelating tot het predikambt: bekering en roeping tot het ambt.

De classis Barneveld achtte het in 1910 noodzakelijk dat tot het predikambt alleen degenen toegelaten zouden worden 'die blijken in de vreeze Gods te leven en ook roeping hebben van Godswege tot de bediening des Woords.' Reeds op de eerste Algemene Vergadering in het verenigde kerkverband, in oktober 1907, waren deputaten naar artikel 49 van de Dordtse Kerkenordening (DKO) benoemd. In mei 1910 benoemde de synode deze deputaten tot Commissie van Onderzoek. De noodzaak van onderzoek werd benadrukt tijdens de 'Bijzondere Generale Synode' van 3 september 1912: 'O, de Heere behoeft ons voor het afglijden van de oude, beproefde Waarheid! (...) 't Ligt er maar aan WIE worden toegelaten, en in de kerken beroepen. Bij den ingang vooral hebben we te waken: geve de Heere dáár bovenal getrouwheid en onderscheidend licht.'

'Het komt alles aan op de toelating,' schreef ds. Kersten later eens. 'Worden alle jongens met een goeden kop maar aangenomen, dan loopt het mis; de kerk moet de keur behouden en afwijzen in wien Godsvreeze noch Goddelijke roeping blijkt.' De synode benoemde naast de Commissie van Onderzoek in mei 1912 ook een *Commissie van Toezicht*, die moest toezien op de toerusting van de toekomstige dienaren des Woords. In 1916 werden beide commissies samengevoegd onder de naam 'Commissie van Toezicht'. Rond 1928 raakte langzamerhand de naam 'Curatorium' in zwang. Ondertussen behielden de classes hun aandeel in de toelating van de toekomstige predikanten. Op

voorstel van de Commissie van Toezicht ('geleerd door de ervaring') besloot de Generale Synode in 1931 echter 'dat bij de toelating tot de studiën het beter ware dit onderzoek toe te betrouwen aan de Commissie voornoemd', zodat de classis daarbij niet langer betrokken was. Het was een beslissing die heel gevoelig lag.

Leiding of opleiding

Na de toelating volgde de studie. De synode van 1910 besloot 'aan hen, die staan naar het leeraarsambt' leiding te geven. Het woord 'opleiding' vond men te hoog gegrepen. Voor het leiding geven werden ds. A. Janse te Terneuzen en ds. G.H. Kersten te Rotterdam aangewezen. Beiden hadden een onderwijzersopleiding achter de rug. De kerkenraad van Lisse had nog niet erg hoge verwachtingen van de opleiding zoals men die voor ogen had. Op de classis Amsterdam deed Lisse op 14 februari 1911 het voorstel 'om een leeraar op te leiden aan de Universiteit en daar de bevordering van Doctor in de Dogmatiek te verwerven en dan kwam men tot een gezonden toestand, dan kon men zeggen: hier is de Man met de gaven om ze op te leiden en zoo werden veel bezwaren tot een gezonden oplossing (gebracht).' Ds. Jac. Overduin benadrukte dat studie 'O zoo nuttig' is, maar het voorstel van Lisse was toch niet haalbaar, vond de classis.

Studenten

Na de vereniging van 1907 kwamen achtereenvolgens H. Kieviet, J. Fraanje, B. van Neerbos, A. Verhagen, M. Hofman en A. de Blois via het oefenaarschap tot de volle bediening. Alleen van Fraanje is ons niet bekend dat hij opleiding ontving. De anderen combineerden hun oefenaarschap met enige (zelf)studie. Dat De Blois oefenaar en student tegelijk was, had ook als reden dat hij (net als later D.L. Aangeenbrug) al preekte voordat hij tot de Gereformeerde Gemeenten

toetrad. De Blois kreeg onderricht van ds. W. den Hengst, die van 1916-1926 docent was. Vóór de aansluiting bij het kerkverband had De Blois al les gekregen van ds. P. van der Heijden.

Sommigen deden liever aan zelfstudie. Waarschijnlijk werden A. Verhagen en J. Overduin jr. bedoeld toen op de synode van 1913 laconiek werd gerapporteerd: 'Twee broeders zijn er die geen leiding ontvangen. De commissie hoort althans van die broeders in betrekking tot de leiding niets.' Het rapport aan de synode van 1916 vermeldde: 'Br. (J.) Overduin gevoelt meer voor "vrije studie", terwijl Br. Hofman de leiding van Ds. Janse dankbaar ontvangt.' Overigens kreeg Overduin samen met zijn zwager R. Kok toch wel enige tijd les.

Voor de gemeenten was het even wennen dat de nieuwe studenten niet direct gingen preken. De classis Barneveld sprak op 27 maart 1912 over 'Reinier Kok, die is goedgekeurd wat roeping en bekeering betreft, maar toch tot heden moet zwijgen.' De classis vond het maar vreemd dat Kok na zijn toelating door de classis niet direct de kansel op mocht en vroeg op de Generale Synode (mei 1912) of dat niet anders kon. De synode liet die beslissing echter aan de Commissie van Toezicht en de docenten over.

Het was een bewuste keuze geweest, zo bleek uit het rapport van de deputaten naar artikel 49 van de DKO dat tijdens deze synode ter sprake kwam: 't Behaagde den Heere dit jaar weder een jongeling uit te stooten tot de bediening Zijns Woords. Door de Classe Amsterdam, bijgestaan door enkele Uwer deputaten, werd hij onderzocht. Met algemeene stemmen werd besloten bedoelden jongeling, eer hij voor de gemeente optreden zou, eenige leiding te geven. En aan ds. Janse en Ds. Kersten werd de zorg daarvoor toebetrouwd; terwijl een tweetal broeders op die Classe op zich namen alle onkosten te dragen. Te meer verblijdde dit onderzoek, daar vóór dezen jongeling een tweetal personen werden gehoord, met wien de vergadering geen vrijmoedigheid vond den weg op te gaan.' Kok was na de classisvergadering 'in stille verwondering' naar huis teruggekeerd, schreef hij vele jaren later. Hij onderkende het nut van de lessen die hij kreeg. Zijn leermeesters

'waren als smeden van de Heere geschonken om ploeg en spade, bijl en houweel te scherpen.'

Geen hoge dingen

Langzaam maar zeker groeide het besef dat studie voor toekomstige dienaren des Woords onmisbaar is. 'De opleiding, mits goed geleid, zal de diamant polijsten en te heerlijker doen fonkelen', schreef ds. Kersten. Niet overal was dat besef echter aanwezig. Tijdens de synode van mei 1912 notuleerde scriba Kersten: 't Is hen, die dit jaar eenige leiding ontvingen (Kok, Van Neerbos en Verhagen, L.V.), soms tot ontmoediging geweest, dat er met minachting door enkelen over die leiding gesproken werd. Laten dezulken hunne bezwaren nu hier bekend maken. Dat ze zich de moeite eens getroosten de lessen bij te wonen, ze zullen zien: hooge dingen worden er niet gezocht.' De 'Bijzondere Generale Synode' van 3 september 1912 onderschreef unaniem de noodzaak van opleiding: Het ligt 'op den weg der kerken ook den middelijken weg te bewandelen, want de Heere werkt niet alleen onmiddellijk. Eer David koning werd, leerde God in jarenlange vervolging door Saul zijn vingeren ten oorloge; eer de apostelen uitgezonden werden, hadden ze een driejarige opleiding en ach, de Heere klaagt: "Mijn volk gaat verloren, omdat 't geen kennis heeft." Ook onze catechismus spreekt er van in Zond. 38, dat de scholen (daar worden de Hooge Scholen bedoeld) onderhouden worden.'

Er was in deze overgangperiode dus sprake van een 'tweesporenbeleid' voor de toelating tot het predikantschap, zoals duidelijk bleek op 13 juli 1915, toen een oefenaar (A. Verhagen) en een student (R. Kok) tegelijkertijd door de Particuliere Synode van het Zuiden geëxamineerd werden. Kok studeerde vier jaar en J. Overduin jr. zo'n vijf jaar. Ds. G.H. Kersten was in die tijd docent en ds. A. Makkenze enige tijd hulpdocent. Ds. A. Janse gaf vanwege zijn gezondheidstoestand op het laatst van zijn leven geen les meer. Ds. Kersten bedankte in 1916 als 'lesgevend leeraar'. De synode benoemde toen ds. W. den Hengst in zijn plaats, een man 'begaafd met een zeer schrandere verstand', in wie 'een uitnemend Homileet (predik-

kundige) en een nauwkeurig Exegete (Schriftverklaarder) vereenigd' waren, aldus de biograaf van ds. M. Heikoop. Tot dat ogenblik was ds. Den Hengst niet te overreden geweest om de opleiding ter hand te nemen. Ds. Kersten kreeg hem nu zover door zelf te bedanken. Twee avonden per week gaf ds. Den

Hengst zijn studenten les. Hij liet hen zijn catechisaties bijwonen en nam ze weleens mee tijdens pastorale bezoeken in zijn gemeente. De docent had overigens met een zwakke gezondheid te kampen.

(wordt vervolgd)
Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Boekennieuws

Dr. D.M. Lloyd-Jones "God de Heilige Geest" Vertaald uit het Engels.

Deel uit de serie God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest en De laatste dingen.

Uitgeverij Groen, Heerenveen.

Prijs f 59,95

ISBN 90 5030-906-2

Na de oorlog heeft Dr. Lloyd-Jones in de Westminster Chapel wekelijks lezingen gehouden.

Dit boek is een weerslag van een deel daarvan, nl. de Persoon en het werk van God de Heilige Geest. Vele zaken komen wij in onze eigen dogmatische werken tegen. Bekend is ook het boek van Dr. J.H. Bavinck c.s. over dit onderwerp.

Dr. Lloyd-Jones wijst zelf weer op hetgeen door o.a. Calvijn, Owen en Goodwin is geschreven. Hij prijst die werken.

In zijn lezingen probeert hij de stof zo eenvoudig uit te leggen, dat de "geletterde" en de "ongeteerde" mens beiden geboeid worden. Men behoeft het uiteraard niet met elk woord, elke zin en elke uitlegging eens te zijn, om desalniettemin te zeggen: wat een leerzame lezingen. De meest moeilijke onderwerpen worden door hem heel helder uitgelegd. De schrijver/spreker neemt u mee in zijn logische en consequente denkwijze en argumenten. Dwalingen van bij-

voorbeeld Pelagianen en Arminianen worden met enkele zinnen helder verwoord. Dat geldt anderzijds ook voor bijvoorbeeld de formulering van de rechtvaardigmaking.

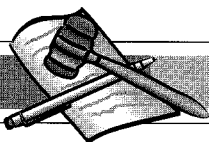
Hij laat Gods Woord op een treffende en soms verrassende wijze spreken. Wie de hoofdstukken over de Persoon en de Godheid van de Heilige Geest gelezen heeft, wil stellig verder lezen.

Laten degenen, die zich stoten aan de prediking over de noodzaak van het ontdekkend en verbrijzelend werk van de wet door de bediening van de Heilige Geest, om plaats te maken voor de Persoon en het werk van Christus, het hoofdstuk over berouw maar eens lezen. Hier zegt nu iemand "buiten onze kring" ons geducht de waarheid!

Een leerzaam boek, waarbij niet alle uitleggingen en opvattingen overgenomen behoeven te worden. Ik denk bijvoorbeeld aan zijn uiteenzetting over de wedergeboorte, die aan de sluimerende en onbewuste wedergeboorte van A. Kuyper herinnert. Ook de uitleg over de doop met de Heilige Geest komt m.i. niet overeen met de kanttelingen in onze Statenvertaling.

Middelburg-Zuid/Arnhemuiden,

Ds. M.J. van Gelder

Kerknieuws

Beroepen:

te Apeldoorn en Lelystad: ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack, British Columbia (Canada);

te Lisse: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk; te Nieuworp: ds. L. Blok te Ermelo.

Bedankt:

voor Amsterdam-Noord: ds. J. Driessen te

Doetinchem;

voor Borssele en voor Zwijndrecht: ds. A.J. Gunst te Benthuizen.

KERKELIJK JAARBOEK GEMEENTE NUNSPEET

De scriba van de gemeente is vanaf heden: J. van Buuren, Zoomweg 39, 8071 EH Nunspeet, tel. 0341-254927 (blz. 229).

GEMEENTE LEMMER

De scriba van de gemeente is met ingang van 1 februari 2002: A. Vader, Kamper-eiland 9, 8302 KV Emmeloord, tel. 0527-262314 (blz. 204).

VERTREK DS. G.J. BAAN

Het geplande vertrek naar Indonesië is op D.V. woensdag 6 maart a.s. In verband hiermee zullen alle afgesproken preekbeurten vervallen met ingang van **dinsdag 5 maart**. Het postadres in Bandung is voorlopig: Ds. G.J. Baan, c/o IMLAC, Jalan Gunung Agung 16, Bandung 40142, Indonesia. In Nederland is het adres: Ds. G.J. Baan, p/a Dhr. J.G.P. Baan, Van Hoogendorpstraat 10, 3771 CP Barneveld.

UITZENDING DS. G. J. BAAN

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem en het Deputaatschap voor de zending der Gereformeerde Gemeente delen u mee dat ds. G. J. Baan op D.V. 7 februari 2002 als zendingspredikant zal worden bevestigd en uitgezonden naar Papua.

De dienst, waarin ds. Baan aan de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem zal worden verbonden, wordt gehouden in het kerkgebouw aan de Bezelhorstweg 54 en vangt aan om 19.00 uur.

Ds. G. Clements uit Gouda zal ds. Baan bevestigen.

Aansluitend zal de uitzending door ds. J. Driessen, predikant te Doetinchem, verricht worden. In dezelfde kerkdienst hoopt ds. Baan intrede te doen.

Wij nodigen u uit om bij deze kerkdienst aanwezig te zijn.

Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van de familie Baan.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Doetinchem.

AANGEPASTE KERKDIENT TE BORSSELE

D.V. zaterdag 9 februari 2002 aanvang 15.00 uur zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Borssele een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten worden gehouden. Voorganger in deze dienst is ds. J. Schipper.

Een ieder is hierbij van harte welkom, ongeacht tot welk kerkgenootschap men ook moge behoren.

BEËINDIGING WERKZAAMHEDEN EN AFSCHIED EVANGELIST VERSTEEG

Op medisch advies heeft evangelist L. Versteeg helaas moeten besluiten zijn werk als evangelist te beëindigen. Op zijn verzoek heeft het Deputaatschap voor de Evangelisatie hem daarom met ingang van 1 maart 2002 eervol ontslag verleend.

Evangelist Versteeg heeft vanaf 1987 gewerkt op de post te Alkmaar, vanaf 1993 te Tilburg en vanaf december 1999 opnieuw te Alkmaar. Bijna 15 jaren lang heeft hij Wet en Evangelie mogen brengen tot kerkelijk verstrooiden en tot hen die van de waarheid vervreemd waren of daarvan nog

nooit gehoord hadden. De Heere weet wat de vruchten ervan zijn geweest. Hij moge ook achteraf nog het zaad zegenen dat gestrooid is. Hij zij ook de familie Versteeg in het toekomstige in alles goed en nabij.

Het deputaatschap heeft in overleg met de kerkenraad van de moedergemeente, Amsterdam-noord, een voorlopige voorziening getroffen voor de zondagse samenkomsten en de andere werkzaamheden te Alkmaar.

Evangelist Versteeg hoopt afscheid te nemen op D.V. woensdag 6 februari a.s. in een dienst in het evangelisatiegebouw, 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar, aanvang 19.30 uur. Zijn nieuwe adres is: Morsweg 25, 7461 AG Rijssen, tel. 0548 520901.

Namens het
Deputaatschap Evangelisatie,
G. D. Pas, algemeen secretaris

BERICHT DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. C. Vogelaar, Grand Rapids, U.S.A. hoopt van 27 februari tot 7 maart D.V. in Nederland te zijn en enkele gemeenten te dienen. De preekbeurten zijn al afgesproken.

Ds. W. Harinck, secretaris

DOVENDIENST TE WOERDEN

Ds. W. J. Karels hoopt op 16 februari D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Oudelandseweg 50 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

Verslag van de bevestiging en intrede van ds. M. Golverdingen te Boskoop

Door de redactie ontvangen op 19 december 2001.

Bevestiging:

20 juni 2001 was voor de Gereformeerde Gemeente van Boskoop een bijzonder blijde dag. Met een krachtig "Ja ik van ganser harte" werd ds. Golverdingen eigen herder en leraar van de gemeente. In de kosteloos beschikbaar gestelde Gereformeerde Kerk van Boskoop mocht ds. Golverdingen door de consulent van Boskoop, ds. A. J. Gunst, bevestigd worden. De tweede keer, dat een dergelijke gebeurtenis plaatsvond. Ruim 29 jaar geleden op 4 september 1972 werd kandidaat A. Bac als predikant aan de gemeente verbonden, die Boskoop 5 jaar en 2 maanden heeft mogen dienen. En nu na zoveel jaren werd op Gods tijd opnieuw een eigen dominee toegeschikt. De bevestiging, ds. Gunst bediende 's middags het woord van God uit Psalm 4 vers 7: "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!" Daaraan vooraf gaande liet ds. Gunst lezen hoofdstuk 27 van de NGB en Ezechiël 33 de verzen 1 t/m 20. Ds. Gunst bepaalde zijn toehoorders bij

"Davids avondlied' en werkte zijn prediking nader uit aan de hand van 2 gedachten, ten 1^e: Een bange vraag: "Wie zal ons het goede doen zien?" en ten 2^e: een ootmoedig smeekgebed: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!"

Gemeente, de Heere heeft grote dingen aan ons gedaan, dies zijn wij verblijd. Na 24 vacante jaren en zoveel beroepen is er grote blijdschap in Boskoop. Daartegenover staat pijn en verdriet in Gorinchem.

Aan de hand van het leven van David laat ds. Gunst zien dat Gods kinderen en knechten geen kalme reis, maar wel een behouden aankomst zullen hebben. Neen, genade onthoudt Zijn kinderen niet van zorgen en straf op de zonde. David moest ondervinden: Het zwaard zal van uw huis niet wijken. Hij moest vluchten voor zijn eigen kind. Hij kreeg te maken met de vraag "Wie zal ons het goede doen zien?" Gelukkig mocht David met die vraag naar Boven. Hij had geleerd "Vest op prinzen geen vertrouwen, waar men nimmer heil bij vindt". In het geloof mag en moet het steeds weer van de Heere verwacht worden. Het gebed is en blijft het beste wapen van Gods volk. Hoe is het met ons gebedsleven gemeente? Krijgen al Gods kinderen en knechten van de Heere waar ze om vragen. Echt niet. Ze krijgen alleen wat goed voor hen is. Jonge mensen, David kreeg genade toen hij nog jong was. Weten jullie nog wat ik laatst gezegd heb? "Zoek Jezus veel, zoek Jezus vroeg, wie Jezus heeft die heeft genoeg." Zullen jullie straks acht geven op het woord van jullie ds. Hij heeft ook voor jullie een boodschap. Jeugd en gemeente worden opgewekt acht te geven op de boodschap die straks scherp maar liefdevol tot hen al komen.

In de 2^e gedachte "Een ootmoedig smeekgebed" Verhef Gij over ons, legt ds. Gunst uit wat verheffen is. Verheffen is behalve het kijken naar 'omzien naar' in zichzelf onwaardige mensen, zoals Mefiboseh en Ruth. Zulken worden smekeling aan de troon van de Koning. Gemeente, jonge mensen, als uw ds. straks waarschuwt, doet hij dat, omdat hij niet wil dat de toorn Gods voor altijd op u blijft rusten.

Ds. Gunst bemoedigt ds. Golverdingen vanuit art. 27 van de NGB. De Heere zal in staan voor Zijn eigen werk. Koning Jezus zal voor Zijn volk en knechten bidden als zij dat niet kunnen of willen. Het genadeleven kent immers hoogten en diepten. Het is het leven van David, van Asaf, ja van al Gods kinderen, dat uiteindelijk toch uit mag lopen in de uitroep "Drieënig God U zij al de eer! Amen." Hierna laat ds. Gunst zingen Psalm 18 vers 8. Na de bevestiging spreekt ds. Gunst enkele persoonlijke woorden tot zijn medebroeder, aan wie hij een priesterlijk bewogen hart toewent om met de geest der voorzichtigheid rond te mogen gaan. Voorts aan zijn vrouw en kinderen, de kerkenraad en de gemeente van Boskoop. U allen tezamen wens ik een goede en zegenrijke tijd toe.

Tenslotte wordt ds. Golverdingen staande toegezongen uit het 1^e vers van psalm 20,

in aansluiting waarop ds. Gunst met gebed eindigt.

Intrede:

In de avonddienst mocht ds. Golverdingen intrede preken. De dienst begon na het votum met het zingen van Psalm 33 vers 2, schriftlezing uit 2 Corinthe 4 vers 1-15 met daaraan voorafgaande het lezen van paragraaf 1-3 van Hoofdstuk 1 van de DLR. Na het gebed en de collectezang uit Psalm 145 vers 2, 4 en 5 gaf ds. aan hoe hij met de geschiedenis uit Handelingen 10 van Petrus en Cornelius losgemaakt werd van Gorinchem en overgebogen werd naar Boskoop. Op een soortgelijke wijze mochten we u, gemeente van Boskoop, als arbeidsterrein ontvangen. Net als bij Petrus was er geen verlangen. Maar, wie kan Zijn wijs besluit ooit keren. God won ons in voor Boskoop. We zijn gekomen om de herdersstaf op te nemen en u de dood in Adam en het leven in Christus te verkondigen. Dat is ons vol verlangen om het evangelie van vrije genade te verkondigen en het is onze bede dat te mogen doen met de belijdenis van Paulus uit 2 Cor. 4 vers 7: "Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons."

In onze tekst voor vanavond zien we: "De belijdenis van de prediker van Jezus Christus". We letten daarbij op drie gedachten:

Ten 1^e: het evangelie en zijn heerlijkheid. Wij hebben deze schat;

Ten 2^e: het instrument en zijn breekbaarheid. Wij hebben deze schat in aarden vaten;

Ten 3^e: op de Koning en Zijn kracht. Opdat de uitnemendheid der kracht zij van God en niet uit ons.

1. Het evangelie en zijn heerlijkheid

Paulus richt deze 2^e brief aan de gemeente van Corinthe, nadat dwaalleraars verwarrende veroorzaken. Behalve lastering over zijn persoon wordt hij ook aangetast in zijn ambt en dienstwerk dat hem van Godswege is opgelegd. Over dat laatste kan en mag hij niet zwijgen. In het 3^e, 4^e en 10^e hoofdstuk van deze brief staat de dienaar van het evangelie en zijn opdracht centraal. Deze schat – zo spreekt Paulus – bevindt zich in aarden vaten. Wat is uw schat gemeente? De schat die Paulus bedoelt is het evangelie van vrije genade en de verlichting van de Heilige Geest om het evangelie te mogen verstaan. Geschenken die de Heere al Zijn kinderen geeft om eigen duisternis te zien, maar ook dat het eeuwige Leven ligt in Jezus Christus en Zijn verdiensten. Gods Geest werkt dat Licht in hun harten. Zo worden zondaren wedergeboren tot een levende hoop. Wat wordt de Heere Jezus dan gepast en noodzakelijk voor u. Jezus bezitten is immers alles bezitten. Gods knechten worden alle geroepen om de schat van het evangelie te laten zien, zoals Paulus dat gedaan heeft in Corinthe, namelijk de verkondiging van de Drieëne God in het kleed van het evan-

gelie. De prediking van God de Vader in Zijn verkiezende liefde, van Gods de Zoon in Zijn grote genade en van God de heilige Geest in Zijn levendmakende en toepassende bediening. Als gezant van Christus' wege worden we geroepen deze schat u uit te stellen en aan te prijzen in al Zijn schoonheid. Leerde u reeds onvoorwaardelijk leunen op Christus' gerechtigheid alleen? Leerde u reeds leven en bedelen bij de Bron? Bid – zo wekte ds. op – dat uw dienaar instrument in Zijn handen mag zijn om naar die Bron heen te leiden. Vraagt of uw dienaar getrouw mag worden bevonden in het op een bijbelse wijze onderscheiden tussen wijze en dwaze maagden, want wie is tot deze dingen bekwam. We zijn immers aarden vaten.

2. Het instrument en zijn breekbaarheid:

Bij een aardse schat hoort een sierlijke schathouder. Een ketting of ring. Bij de schat van het evangelie is dat niet het geval. Gods dienaren zijn zo broos als een aarden vat. Het zijn kleine beperkte breekbare mensjes. Daarin wil God de schat van het evangelie leggen. Dat geldt gemeente vooral in de eerste plaats voor de Heere Jezus zelf. Uit liefde tot Zijn Vader en volk deed Hij afstand van de hemelse heerlijkheid en nam ons breekbare vlees aan. Daarin zien we van nature geen heerlijkheid. Het evangelie is niet naar de mens, maar wel voor de mens. Het evangelie roept altijd een diep verzet op. Gelukkig als u het van God mag verliezen en capituleert. Dan worden we zondaar voor God en een goddeloze in ons zelf.

3. Op de Koning en Zijn kracht

Wat waar is van de Koning is zeker waar van de dienaar. Een aarden vat. Ook de dienaar die God u gaf is zo'n vat. In zo'n vat wil God de onmetelijke schat van het evangelie leggen, om zo het koninkrijk van God te bouwen. En let op gemeente het vat van uw leven is even breekbaar als dat van uw dienaar. Viel daar al ontdekkend licht over? Zoekt en kent u de Heere nog niet? Vraagt of uw dienaar middel mag zijn tot waarachtige bekering. Laat het u niet gaan om het vat maar om de schat. Vraagt of uw ongelooft mag worden verbroken. De aarden vaten zullen kort gehouden worden, opdat de kracht van God duidelijk zal worden. Die kracht komt openbaar in de bekering, in wonderen en tekenen. Het is een uitnemende kracht. Ze is uit God en Zijn majesteit wordt zichtbaar d.m.v. de bediening door aarden vaten. Het is de kracht die Christus kreeg als loon op Zijn Middelaars arbeid. Hij immers alleen kan zeggen Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. De Kerk heeft een levende Jezus, aan Vaders' rechterhand en door de Pinkstergeest past Hij het verworven heil toe in zondaars harten en zal ook in Boskoop doen hetgeen Hem behaagt. Jonge mensen denk je dat de wereld meer te bieden heeft? Je vergist je. De dienst van God is een liefdedienst die nooit teleurstelt. Die liefdedienst hopen we jullie aan

te bevelen. Buig dan je knieën en vraagt de Heere of Hij Zijn dienstknecht gebruiken wil tot jouw bekering.

Na het amen van de preek, dankgebed en het zingen van Psalm 71 : 10 spreekt ds. Golverdingen enkele hartelijke (dank)woorden tot: ds. Gunst als consulent en bevestiger; ds. Bac als 2^e consulent; ds. Paul voor de verleende hulp in de achterliggende tijd; de overige aanwezige predikanten.

Voorts tot de predikanten uit andere kerkverbanden; de loco-burgemeester, wethouder Trimp als vertegenwoordiger van de burgerlijke gemeente; de gemeente van Gorinchem; zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen; de kerkenraad en gemeente van Boskoop; de commissie van beheer van de Gereformeerde kerk; de kosters en tenslotte alle vrienden en bekenden.

Deze toespraken worden beantwoord door ds. Clemens namens de classis Gouda en de Particuliere Synode Noord-west, waarin hij wijst op Hem, Die altijd roept, om alles van Hem te verwachten.

Door wethouder Trimp namens de burgerlijke gemeente. Hij vraagt ds. de gehele gemeente als wijngaard te beschouwen. Door ds. De Reuver namens de plaatselijke kerken en het convent van voorgangers, waarin hij ds. een goede en zegenrijke tijd toewenst.

Tenslotte door ouderling Bloemendaal van Boskoop, die memoreerde dat op zondag 11 maart door een ontroerde gemeente Psalm 126 vers 2 werd gezongen. Bijzondere aandacht vraagt hij voor de jeugd. In het hartelijk welkom betreft hij voorts mevrouw Golverdingen met de kinderen en kleinkinderen. Ten laatste waarschuwt hij de gemeente voor te hoge, maar ook voor te lage verwachtingen. Daarna laat hij ds. Golverdingen toezingen vers 7 uit de Avondzang (iets gewijzigd).

Ds. bedankt daarop de sprekers en laat zingen Psalm 136 het laatste vers. Daarna legt hij voor het eerst als eigen dominee de gemeente de zegen op.

P. J. de Pater, scriba.

Verslag van de bevestiging van kandidaat D.W. Tuinier op donderdag 6 september 2001 te Terwolde-De Vecht.

(door de redactie ontvangen 4-1-2002)

Het was voor de gemeente van Terwolde-De Vecht een dag van blijdschap en verwondering, toen op 6 september de bevestiging en intrede plaats had van kandidaat D.W. Tuinier. Na een vacante periode van ruim 11 jaar mogen we weer een eigen herder en leraar hebben. Een moeilijke tijd lag achter ons, doordat zoveel boerenbedrijven getroffen werden door de gevolgen van de veeziekte. De Heere slaat, maar Zijn vingers komen ook te helen. Hij wil nog bemoeienissen met ons houden in het zenden van een dienstknecht.

Ds. G.J. van Aalst, docent van de

Theologische school, leidde de bevestigingsdienst. De tekst werd gekozen uit 1 Kor. 4 : 1 en 2.

Thema: Paulus over de dienaars des Woords

1. zijn waardigheid
2. zijn bevoegdheid
3. zijn getrouwheid

1. zijn waardigheid

Paulus was over de gemeente van Korinthe met zorg vervuld. Er waren in die gemeente allerlei dwalingen gekomen. Tweedracht voerde de boventoon. De één zei: "Ik ben van Apollos, de ander ik ben van Petrus, weer een ander ik ben van Paulus.

De apostel gaat deze gemeente vermanen. In het laatste gedeelte van hoofdstuk 3 onderwijst de apostel de Korinthiërs: "Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont? Niemand roeme op mensen... vs. 20-23.

Droevig als het in de gemeente gaat om ik en nog eens ik, vlees in de kerk, vlees wat betreft de ambten.

Alzo houde ons een ieder mens als dienaars van Christus.

God Zelf verwaardigt mensen om dienaars Gods te zijn. Zij hebben de opdracht om die éne Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid uit te dragen. Ze moeten eigen leven verliezen, eigen waardigheid verachten. Alles schade en drek te achten om de uitnemendheid van Christus.

Paulus had geleerd om niet in tel te zijn. Hij beschouwde zichzelf als de minste van de apostelen, de minste van de heiligen en de grootste der zondaren.

2. zijn bevoegdheid

Uitdelers der verborgenheden Gods.

Er zijn verschillende betekenissen voor uitdelers der verborgenheden Gods. De betekenis van rentmeester te zijn, uitdeler (niet oppotten) en ook wel huisverzorger. Een rentmeester krijgt iets toebetrouwd van zijn heer. De heer kan het weer terug eisen. Wat (de hoeveelheid) de heer toebetrouwt, daar is hij vrij in. Het gaat er wel om hoe er mee omgegaan wordt. Want de heer komt terug.

God heeft het fundament in de eeuwigheid gelegd. Hoe wordt er gebouwd? Een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwt. Goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen. Eens iegelijks werk zal openbaar worden, want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iets iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. (hfdst. 3)

Een dienstknecht moet woekeren met de talenten, die hij van de Heere gekregen heeft en ook toezien wat en hoe hij bouwt.

3. zijn getrouwheid

En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden wordt. Wie bepaalt, dat iemand getrouw is? Moet de dienstknecht dat zelf bepalen, de gemeente, de mensen? Nee, dat zien we in Korinthe, dan krijgen we opgeblazenheid, hoogmoed.

Om getrouw te zijn, zijn we totaal afhankelijk van Hem, Die alles heeft aangebracht. Mensengunst moeten we niet zoeken, maar de gunst en de goedkeuring van God.

Wie zal kunnen zeggen, dat hij in zijn ambtelijke bediening getrouw is? Niemand. Eén is getrouw geweest, dat is Christus. Hij is getrouw geweest tot in de dood, getrouw om de opdracht van Zijn Vader te vervullen.

En daarom hebt u, geliefde broeder, Eén nodig om te kunnen spreken en te kunnen dienen in de gemeente Gods. Heb Christus lief. Eigen dwaasheid inleven, maar bediend te worden uit Hem. Hij kon zeggen: "De ijver van Uw Huis heeft Mij ver-teerd."

Na het lezen van het formulier, antwoordt kandidaat Tuinier: Ja ik, van ganser harte. Tijdens het zingen van Psalm 119 : 80 knielt kandidaat Tuinier.

Aan de handoplegging nemen de bevestiger, de predikanten ds. A. Moerkerken, ds. A. Schreuder, ds. J. Driessen, ds. C.A. van Dieren en ouderling H. de Groot deel.

De bevestigde jonge dienaar wordt toegezongen Ps. 119 : 87.

Na het lezen van het vervolg van het formulier spreekt ds. Van Aalst enkele persoonlijke en hartelijk woorden toe.

Hij herinnert aan de woorden Eben-Haëzer, die van zo'n grote betekenis waren in het leven van de voorgeslachten, maar ook in het persoonlijk leven van kandidaat Tuinier en zijn gezin. Het is trouw, al wat Hij ooit beval.

Tot de gemeente van Terwolde-De Vecht spreekt de bevestiger, dat de gemeente 110 jaar mag bestaan en nu voor de 3e keer een dienstknecht uit de hand des Heeren mag ontvangen.

Ook wijst hij kerkenraad en gemeente erop om als Aäron en Hur om hem heen te staan.

Na het dankgebed en het zingen van Ps. 122 : 3 spreekt ds. Van Aalst de zegen uit.

Ver slag van de intrede van ds. D.W. Tuinier te Terwolde-De Vecht

Het was voor de gemeente en voor ds. Tuinier een indrukwekkend ogenblik toen hij voor de eerste keer als eigen herder en leraar de kansel beklom om het Woord Gods onder ons te verkondigen. De tekst werd genomen uit Ps. 4 en daarna het 7e vers.

Thema: Davids gebed in een benauwde tijd

1. wat het ongeloof zegt
2. wat het geloof bidt

1. wat het ongeloof zegt

David moet vluchten voor zijn zoon Absalom en zijn soldaten. In deze bange omstandigheden mag David roepen tot God. Als ik roep, verhoor mij, o God mijn gerechtigheid. (vs 2), Terwijl velen zeggen, wie zal ons het goede doen zien, zoekt David een schuilplaats bij de Heere. Velen, ook van Davids volgelingen, kennen niet het gebedsleven van David. Ze

zien de toekomst somber in. Ze zien op de bange omstandigheden. Ze zijn moedeloos.

Het is de vraag van het ongeloof, dat rede-neert en rekt. Ze zien niet omhoog, ze zoeken het niet bij de Heere. Het ongeloof is een grote zonde. Ze komt uit het paradijs. Daar zijn we God kwijtgeraakt. God hebben we de rug toegekeerd, satan geloofd en God tot een leugenaar gemaakt. Ook het kleingeloof van Gods kinderen ziet vaak op de omstandigheden en niet wie de Heere voor hen wil zijn. Asaf zag op de voorspoed van de goddelozen. Elia ziet op de omstandigheden en ligt moedeloos onder de jeneverboom.

Het geloof mag verder zien: "d' Ogen houdt mijn stil gemoed, opwaarts om op God te letten."

2. wat het geloof bidt

Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere.

Het licht Uws aanschijns. Aan het gezicht kun je zien, hoe iemand gesteld is. Jakobs ogen lichten, toen hij Jozef, zijn doodgewaande zoon zag.

Het is David te doen om de gunst en de gemeenschap des Heeren. Gods vriend'lijk aangezicht geeft vrolijkheid en licht.

Van nature is niemand verlegen om het licht van Gods vriend'lijk aangezicht. Alleen door wederbarende genade zoekt de mens weer tot God terug te keren. Wij zoeken het goed van deze aarde. Als we voorspoed hebben en het gaat ons voor de wind dan kunnen we zonder de Heere wel leven. De Heere opent de ogen en we gaan zien, dat we in het duister verkeren. Dan wordt het missen van de Heere de grootste smart. Er komt een buigen en bukken voor God. Het ongeloof redeneert, rekt. Het waarzaligmakend geloof verwacht het van de Heere alleen.

Dit gebed heeft een grond. Er staat aan het eind van de tekst: "O HEERE."

Het is een gelovig pleiten op Jehovah, de Ik zal zijn, Die Ik zijn zal, de Verbondsgod. Hij, Die nooit zal laten varen, de werken Zijner handen.

Van onze kant is alles kwijt. Verwacht het dan ook niet van een dienaar. Het kan alleen van Hem komen.

Hij doe het licht van Zijn vriend'lijk aanschijn over ons lichten. Dat kan alleen omdat Christus is neergedaald op deze duistere aarde. Hij hing in de Godsverlatenheid en riep het uit: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten." Opdat verlaters van Hem, door Zijn verdiensten, in Zijn gunst en gemeenschap kunnen delen.

Na het zingen van Ps. 138 : 4 volgen de toespraken. Eerst richt ds. Tuinier zich met hartelijke woorden tot zijn bevestiger ds. G.J. van Aalst.

Daarna tot de andere docenten, het curatorium, de broeders studenten, predikanten, predikantsweduwen.

De gemeente van Terwolde in alle verscheidenheid, wordt in liefdevolle woorden

toegesproken. Verder spreekt hij tot vele vertegenwoordigers van kerkelijke en andere organisaties. Tenslotte tot de familie, vrienden en vrouw en kinderen.

De Heere is getrouwd, Eben-Haëzer, tot hiertoe heeft de Heere geholpen, zo eindigde ds. Tuinier zijn toespraken.

Na het zingen volgen de toespraken van ds. J.J. van Ekeveld namens het curatorium, van ds. A. Schreuder namens de classis Rijssen en P.S. Oost, van ds. W. Silfhout namens de gemeente van Hendrik Ido Ambacht, van student A. Verschuure, namens de studenten van de Theologische School.

Tenslotte heet ouderling H. v.d. Groot de nieuwe herder en leraar en zijn vrouw en kinderen hartelijk welkom in de gemeente. Hij verzoekt ds. Tuinier staande toe te zingen Ps. 119 : 9 (enigszins gewijzigd).

Na het gebed en zingen wordt voor de eerste keer door ds. Tuinier de zegen op de gemeente gelegd. Van die zegen sprak ook de tekst van vanavond.

Vol indrukken ging de gemeente naar huis. Zijn Naam moet eeuwig de eer ontvangen, zo zongen we uit de slotzang. Ps. 72 : 11 ber.

H. v.d. Groot

Spreker de heer R.H. Warnaar, diaconaal werker/toeruster in Ecuador met als onderwerp "stadszending in Zuid-Amerika"; Zang door gemengd koor Soli Deo Gloria uit Ridderkerk.

Na afloop is er gelegenheid om koffie te drinken en iets te kopen bij de stands van de gezamenlijke zendings/vrouwenverenigingen.

DISTRICT ZUID-WEST

Op D.V. 9 februari 2002 wordt er weer een districtsavond gehouden. Het thema van deze avond luidt: "Naasteliefde... ook jouw zorg?!" (n.a.v. O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk). De inleiding zal gehouden worden door dhr. E. van Hell.

We beginnen om 19.30 uur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hoogvliet, Baarsweg 61 (Bethlehemkerk).

DISTRICT NOORD-WEST

Uitnodiging voor het bijwonen van de districtavond die gehouden zal worden op D.V. **vrijdag 8 februari 2002**, aanvang 19.45 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Amsterdam (Melkweg 16). Op deze avond hoopt dhr. P. Proos een inleiding te houden over: Komt er een duizendjarig vrede-rijk op aarde?

REGIONALE JONGERENAVOND DISTRICT GOUDA +16

D.V. zaterdag 9 februari a.s. hopen we als District Gouda +16 onze eerste regionale jongerenavond in het nieuwe jaar te houden. Deze avond hoopt ds. G.J. van Aalst voor ons te spreken in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Capelle a/d IJssel-West.

Het thema van deze avond is: "De woorden Gods aan jou toebetroefd". Aanvang 19.45 uur.

Berichten

ZANG- EN ORGELAVOND

D.V. zaterdag 9 februari is er een zang- en orgelavond in de Sionkerk te Goes. Aanvang 19.30 uur en de opening wordt verricht door ds. G. J. N. Moens.

Medewerkenden: samengesteld mannenkoor bestaande uit MK "Ethan" Yerseke en MK "De Lofzang" uit Goes.

Er is een collecte t.b.v. hulpverlening Afghanistan via. Dep. Hulpverlening in Bijzondere Noden.

Veel samenzang. Kerk open om 19.00 uur. Toegang gratis.

VERZORGENDE BEROEPEN DE BEVELANDEN

Onze 4e contactavond van dit seizoen zal gehouden worden op D.V. dinsdag 5 februari.

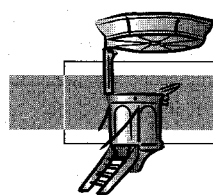
Mevr. J. Koningswoud (werkzaam in hospice Calando in Dirksland) hoopt voor ons een inleiding te verzorgen met als onderwerp: 'De naaste familie van ongeneeslijk zieken'.

Aanvang: 19.45 uur in de Sionkerk (ingang Gr. Adolfstr.) te Goes.

ZENDINGSMIDDAG IN DE HOEKSCHEN WAARD

Uitgaande van de R.Z.C. Ridderkerk zal op D.V. zaterdagmiddag 9 februari de inmiddels traditionele zendingsmiddag Hoeksche Waard weer gehouden worden. Dit keer in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Oud-Beijerland. Aanvang 14.30 uur.

Opening door ds. B. v.d. Heiden.

Predikbeurten

ZONDAG 3 FEBRUARI 2002

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 18.30 uur ds. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 16.00 uur ds. Baan; Arnhem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Axel 19.00 uur dhr. Hoogerland; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 14.30 uur ds. Zippro; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Delft 10.00 uur ds.

Gunst en 17.30 uur ds. Paul; Dinteloord 15.00 uur ds. de Jongste; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. Visscher; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. de Wit; 's-Gravenhage 19.00 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00

en 16.30 uur ds. van Aalst; Hilversum 10.00 en 16.00 uur dhr. Verschuure; Hoogvliet 19.00 uur ds. Schot; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. B. v/d Heiden; Kamperland 10.00 en 15.00 uur dhr. G. Pater; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur dhr. van Boven; Krabbendijke 14.00 uur (H.D.) ds. Schipper; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 19.00 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur (doventolk) en 16.00 uur dhr. van Boven; Lelystad 15.00 uur ds. Baan; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Marknesse 19.00 uur ds. Meeuse; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur ds. van Gelder; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwer ter Aa 19.00 uur dhr. Verschuure; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 uur (H.A.) en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 10.00 en 15.30 uur dhr. Hoogerland; Oosterend-

Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Poortvliet 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. de Jongste; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Moerkerken; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-Zuid 19.15 uur ds. Golverdingen; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. v/d Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 17.00 uur ds. Gunst; Soest 9.30 uur ds. van Ekeveld; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 11.15 en 18.30 uur leesdienst (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 uur ds. Baan en 16.30 uur ds. van Ekeveld; Veen 14.30 uur ds. Verweij; Veenendaal 9.30 en 9.30 en 17.00 en 17.00 uur leesdienst; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Werkendam 10.00 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 14.30 uur ds. Neele; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 uur ds. Paul; Zwijndrecht 19.00 uur ds. Silfhout; Zwolle 19.00 uur ds. Tuinier.

DINSDAG 5 FEBRUARI 2002

Alblasserdam 19.30 uur ds. B. v/d Heiden (bijbellezing); Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Brakel 19.30 uur ds. Veenendaal; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mondria; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing); Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Zaandam 19.30 uur ds. Baan.

WOENSDAG 6 FEBRUARI 2002

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbellezing); Beekbergen 19.30 uur ds. Mondria; Breda 15.00 en 19.30 uur ds. P. Mulder (biddag); Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij; Goudswaard 19.30 uur ds. v/d Net; Leiderdorp 19.30 uur ds. Baan; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. Hofman (biddag); Nunspeet 19.30 uur ds. Meeuse (bijbellezing); Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Puttershoek 19.30 uur dhr. Verschuure; Rhenen 19.30 uur ds. van Aalst; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Schipper; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. van Krimpen; Scherpenisse

19.30 uur ds. Silfhout; Soest 19.30 uur dhr. G. Pater; Vlaardingen 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens (bijbellezing); Zeist 19.30 uur ds. van Ekeveld (bijbellezing); Zwijndrecht 19.30 uur ds. Gunst.

DONDERDAG 7 FEBRUARI 2002

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. de Wit; Genemuiden 19.30 uur ds. Melis (bijbellezing); 's-Gravensande 19.45 uur ds. Neele; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Hoozevee 19.30 uur ds. Schreuder; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Schot (bijbellezing); Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens (huw. bev.); Meeuwen 19.30 uur ds. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur dhr. Hoogerland; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Verweij (bijbellezing).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH,

gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreele 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

Advertenties

Nieuwe uitgaven van Stichting Lectori Salutem:

nr. 102 **De grootste schoonheid van de koninklijke bruid**
preek van ds. C.J. Meeuse over Psalm 45 : 11 en 12 naar aanleiding van het
huwelijk van prins Willem-Alexander met Mxima Zorreguieta
Geschikt voor de leesdiensten. Prijs € 1,50 (excl. verzendkosten)

U kunt telefonisch (0180-622960) per e-mail N.Mastenbroek@rdnet.nl of schriftelijk
bestellen: Administratie Stichting Lectori Salutem, Postbus 229, 2990 AE Barendrecht

TE HUUR voor vak. **LEUK VAK.**
HUISJE van 2-5 pers. Omg.
Apeldoorn-Vaassen-Epe.
Tel. 078-6764478.

Rijssen. Gezellige **8 PERS. VAK.**
WONING 9 febr-11 mei, 22 juni-27
juli. Ons huis van 27 april-4 mei en
29 juni-27 juli. Tel. 0548-513269.

Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Risikant verkeersgedrag

komen vaak voort uit alcoholgebruik

Hoe lang accepteren we dat nog?

CBD
CHRISTELIJKE BEWEGING VOOR DRANKBESTRIJDING

Informatie: Stg. CBD, Antwoordnr 2410, 6800 VJ Arnhem

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van *Johannus, Eminent, Ahlborn, Sweelinck, enz.*

Stolk orgels

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEKE

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

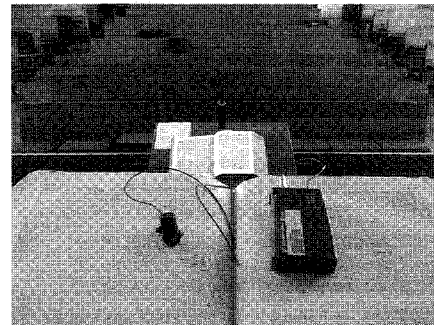

Geluid zoals het hoort!

Advies en aanleg geluidsinstallaties
Voor (kerk)zalen, verzorgingshuizen

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

Ook hier hebben wij het geluid verzorgd!

TE HUUR in ENTER

(nabij Rijssen) een geheel vrij en rustig gelegen vakantieboerderij (z.i.e.h.), 8 pers.

Meivakantie ook nog vrij.
Fam. Morsink, tel. 0547-383712.

Kraamzorg?

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Boeder Scherpenzeel

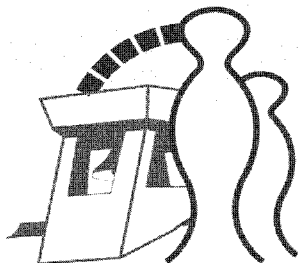
AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 / 033 - 2778899

Op afspraak - service aan huis

Vereniging tot het verstrekken van christelijk basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Opheusden

Onder de vereniging ressorteren twee scholen onder leiding van een bovenschools directeur.

De Eben-Haëzerschool wordt bezocht door ongeveer 430 leerlingen, verdeeld over 18 groepen, waaronder twee hulpklassen.

De Rehobothschool wordt bezocht door ongeveer 380 leerlingen, verdeeld over 14 groepen.

Een vrijblijvend bezoek aan de school behoort uiteraard tot de mogelijkheden.

Sollicitanten dienen bij voorkeur kerkelijk verbonden te zijn aan de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland).

Het bestuur van bovengenoemde vereniging roept sollicitanten op voor de functies van:

A) Groepsleerkrachten

Het betreft vacatures met ingang van het schooljaar 2002-2003 op de beide scholen. Alle groepen zijn bespreekbaar.

B) Interieurverzorg(st)er

De vacature is ontstaan op de Eben-Haëzerschool in verband met uitbreiding van het aantal lokalen. Datum indiensttreding, aantal uren en werktijden worden in overleg bepaald.

Inlichtingen worden graag verstrekt door de locatie-directeuren: voor de Eben-Haëzerschool, de heer O.J. Dekker, tel. (0488)441457 of (0488)484421 (privé) en voor de Rehobothschool, de heer H. Hille, tel. (0488)443009 of (0488)442815 (privé).

Sollicitaties dienen vóór 8 februari 2002 te worden gezonden aan de secretaris van het schoolbestuur, de heer G.G. van Bochove, p/a Postbus 38, 4043 ZG Opheusden.

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgecertificeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur,
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

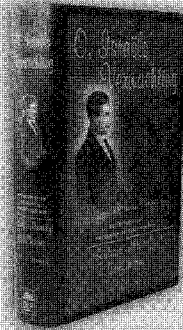
DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers.
bungalows, 3-sl.k., wasm. en 4-6
pers. stacaravans, 2 sl.k., douche.
Bel voor de folder: 0222-318391.
Vakantieoord 'De Verrassing',
Bijenkorfweg 6, Oosterend.

VOORDEELPRIJS TOT D.V. 15 FEBRUARI

O Israëls Verwachting

Het leven en
de nagelaten
geschriften van

**R.M. Mac-
Cheyne**

door A. Bonar

Lees in dit prachtige standaardwerk:
zijn leven, preken, meditaties, gedichten,
brieven (dikwijls ook aan jonge mensen),
zijn liefde voor het oude bondsvolk
Israël etc. *Een boek met rijke inhoud!*
Mooie vierkleurenband. 780 blz.
Met een inleiding door L.J. van Valen

Intekenprijs: € 40,50 (f 89,25)

Intekenprijs geldt tot 15 februari D.V.

Later: € 45,- (f 99,17)

Franco verzending boven € 22,70

Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Ten dage als ik riep

door C. van Rijswijk
Een prachtig boekje met 20 historische
verhalen voor de jeugd en ouderen,
mooie leerzame stof.
Met illustraties **€ 7,67 (f 16,90)**

Water uit de Steenrots

Dagboek van ds. C. Smits
Leerzaam. Kernachtige stukjes
voor elke dag.
392 blz. **€ 20,19 (f 44,50)**

Komt, luistert toe

door J. van Dam
Stukjes over het leven van het oude volk.
6 delen leverbaar!
Mooi gebonden.
Per deel **€ 12,03 (f 26,50)**

De Heidelbergse Catechismus

verklaard in 53 preken door
ds. D.L. Aangeenbrug **€ 44,92 (f 99,00)**

Zijn wonderen een gedachtenis

Treffende voorvallen uit het leven van
Dina Elizabeth de Vries-Roos.
Haar dochter schreef dit ontroerende
verhaal over haar moeder en andere
mensen in haar omgeving.
Gebonden. **€ 8,85 (f 19,50)**

UITGEVERIJ/BOEKHANDEL DE PALMBOOM V.O.F.

Bestel nú, ook 's avonds. Telefoon/fax (0167) 57 29 75
Stationsstraat 1, 4675 CG Sint Philipsland

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Help Afghaanse vluchtelingen in Iran

Meer dan één miljoen Afghaanse vluchtelingen verblijven in Iran.
Via de kerk in Iran verleent het Deputaatschap hulp in afgelegen
kampen. Vluchtelingen, hulpverleners en de Iraanse overheid
waarderen de inzet van christenen.

Giro 307447

Helpt u mee?

DOE

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begraffenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst bevaarbaar centrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 19
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010-460 05 09
Fax 010-435 79 12

BEGRAFENISVERZORGING C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760